

Engelske Landbrugsforhold*).

Af Statskonsulent P. A. Moltesen.

De økonomiske Forhold.

England, som vi her i Landet altid har set paa som det rige og mægtige Land, er gaaet ud af Krig og Krise som et fattigt og forgældet Land. Det er tvunget til at foretage en fuldstændig Omlægning af sit økonomiske Liv.

Før jeg gaar videre, bør jeg vist foretage visse Definitioner af, hvad jeg taler om. Ved England forstaar jeg herefter kun selve England og Wales. Naar jeg tager Skotland med, taler jeg om Storbritannien, og naar jeg desuden tager Nordirland med, taler jeg om Det Forenede Kongerige.

Før Udbruddet af Verdenskrigen 1914/18 var Det Forenede Kongerige Verdens største Handelsnation. Det importerede Levnedsmidler, Raastoffer og Færdigvarer til en Værdi af over £ 600 Millioner om Aaret, og det eksporterede Varer til en Værdi af ca. £ 475 Millioner om Aaret. Det Underskud, der var paa Handelsbalancen, dækkedes let af Indtægter for Tjenesteydelser som Skibsfart, Forsikring, Bankforretninger o. s. v., og desuden tjente Det Forenede Kongerige over £ 150 Millioner om Aaret i Rente af britisk Kapital investeret i oversøiske Lande, og den største Del af disse indvundne Rentebeløb blev paany investeret i Udlandet. Det var gyldne Tider for de velhavende Britter; men det var daarlige Tider for det britiske Landbrug. Det blev forsømt. Hvorfor skulde man investere Kapital i Landbruget hjemme, naar det langt bedre betalte sig at investere Kapital i nye Foretagender i oversøiske Lande?

Dette Billede havde ændret sig efter Krigens Afslutning i 1918. Underskuddet paa Handelsbalancen var forøget, og det

*) Efter Foredrag holdt i Landhusholdningsselskabet den 1. Marts 1948.

var vanskeligere at skaffe Dækning for dette Underskud paa Betalingsbalancen. Endnu mørkere blev Billedet under den økonomiske Krise i 1930erne. For Landbruget var det en vanskelig Tid. Ingen ønskede at investere Kapital i Landbruget, Driften ekstensiveredes, og de britiske Landmænd levede fra Haanden og i Munden.

I 1939 var Underskuddet paa Handelsbalancen vokset fra £ 125 Millioner i 1914 til ca. £ 395 Millioner, og selv om Pengenes Værdi var faldet, var det en meget stor Stigning. Ved Skibsfart og andre Tjenesteydelser indkom ca. £ 150 Millioner, og den i oversøiske Lande investerede Kapital gav en Renteindtægt paa ca. £ 200 Millioner. Nu var der imidlertid et Underskud paa Betalingsbalancen paa ca. £ 45 Millioner, der maatte dækkes ved et Kapitalforbrug.

Ved Krigens Slutning i 1945 var Billedet ændret fra mørkt til dødsens alvorligt for den britiske Økonomi. Udførslen var faldet til under en Trediedel af Førkrigsmængden. Det Forenede Kongerige havde maattet skille sig af med oversøiske Kapitalinvesteringer til en Værdi af over £ 1000 Millioner og oven i Købet været nødt til at optage store Laan. Halvdelen af Handelsflaaden var ødelagt. Der var anrettet stor Skade paa Huse, Fabrikker og andre Bygningsanlæg, og en stor Del af de bestaaende Virksomheder var forfaldne.

For at komme over disse økonomiske Vanskeligheder maatte Det Forenede Kongerige for ca. 1½ Aar siden optage en Kredit i De Forenede Stater paa £ 937 Millioner i amerikanske Dollars, og omtrent samtidig gik den canadiske Regering med til at yde Det Forenede Kongerige en Kredit paa ca. £ 281 Millioner i canadiske Dollars. Af den amerikanske Kredit er der kun £ 25 Millioner tilbage, og Canada er selv kommet i økonomiske Vanskeligheder og finder det svært at yde al den Kredit, som Det Forenede Kongerige kan ønske.

Det er tungt for et gammelt, rigt Land at være blevet saa fattigt. Britterne er imidlertid et mærkeligt Folk. Naar de staar med Ryggen op mod Muren, og alt synes fortvivlet, bider de Tænderne sammen, og saa kommer deres bedste Egenskaber frem. Saadan stod de efter Dunkerque, og saadan staar de nu. Rent instinktmæssigt føler de, at gaar det end galt, saa skal

de nok vinde det sidste Slag, og det gælder, hvad enten der skal kæmpes mod Nazister eller økonomiske Vanskeligheder. Og under alt dette glemmer de ikke deres Sans for Humor.

Da der efter Dunkerque var stor Fare for en tysk Invasion paa Englands Sydkyst, dannedes et Hjemmeværn af alle de unge og gamle, der ikke direkte tjente i de væbnede Styrker. Jeg husker, at det Spørgsmaal rejstes, hvad denne Home-Guard havde til Opgave, og Svaret var: „The duty of the Home-Guard is to protect the Navy, when evacuating the Army in the absence of the Air Force“. (Det er Hjemmeværnets Opgave at beskytte Flaaden, naar den evakuerer Hæren under Luftstyrkens Fraværelse). Britterne kan selv se deres Svagheder og more sig over dem, og det er en Betingelse for at kunne rette dem. Selverkendelse er det første Skridt mod Forbedring.

Et Folk med de Egenskaber, som det britiske Folk er i Besiddelse af, skal nok komme igennem de nuværende Vanskeligheder. Livremmen taaler ikke at blive spændt meget mere ind, men arbejdes maa der. Indførslen maa holdes nede og helst formindskes, og Udførslen maa sættes op. Den berømte engelske Nationaløkonom, Lord *Keynes*, skal engang have udtalt, at i England lever de fattige paa Import, og de rige lever paa de fattige. Naar en Mand som Lord *Keynes* har sagt det, maa der vel have været noget om Snakken; men i Fremtiden vil det ikke gælde. Alle maa arbejde paa at forbedre Handelsbalancen, saaledes som det nu engang er et Debitorlands Lod.

Det britiske Landbrug kan og maa ogsaa gøre sin Indsats, og det maa ske ved, at det producerer saa meget som muligt for at holde Importen nede. Da op imod Halvdelen af Værdien af Det Forenede Kongeriges Import gaar til Levnedsmidler, Drikkevarer og Tobak, kan en Nedsættelse af denne Indførsel komme til at betyde meget for den samlede Økonomi.

Levnedsmiddelforsyningen.

Beregnet paa Kalorie-Basis var i 1934/38 30 pCt. af de i Det Forenede Kongerige fortærede Levnedsmidler hjemmeproducerede. Denne Selvforsyningsprocent steg under Krigen og naaede sit Maksimum i 1943 med 43 pCt. Siden fandt der en

Tilbagegang Sted til 39 pCt. i 1946. Disse Tal er ikke noget rent Udtryk for en Produktionsstigning, da man ikke maa glemme, at der samtidig har fundet en Nedgang Sted i Forbruget af Levnedsmidler. Naar det daglige Kalorieforbrug pr. civil Indbygger sættes til 100 før Krigen, var det 93 i 1940, da det naaede sit Minimum, og i 1946 var det 96.

Under Krigen intensiveredes Landbrugsproduktionen stærkt, og der lagdes især Vægt paa forøget Produktion af Brødkorn og Kartoffler, de kalorierige Levnedsmidler. Dette gik ud over Husdyrproduktionen, bortset fra Mælkeproduktionen, der er stærkt forøget. Under disse Forhold forøgedes Arealerne med Rotationsafgrøder stærkt, medens de naturlige Græsange formindskedes tilsvarende.

Da kort efter Krigens Ophør Dollarsvareproblemet blev særlig aktuelt, blev det besluttet, at britisk Landbrug skulde vende tilbage til en forøget Produktion af Husdyrprodukter, da disse Varer er de dyreste i Indkøb, og da en stor Del af disse Varer skal købes i Lande, der forlanger Betaling i Dollars. Naturligvis var Beslutningen om denne Tilbagevenden til en udvidet Husdyrproduktion dog ogsaa i høj Grad dikteret af den Kendsgerning, at de naturlige Forhold i Landet gør dette mere velegnet til Produktion af Mælk og Kød end til Produktion af Korn. I deres Bestræbelser for at forøge Husdyrproduktionen møder de britiske Landmænd imidlertid den samme store Vanskelighed, som de danske Landmænd møder, nemlig Mangelen paa Foderstoffer.

Selv om kun 5—7 pCt. af den britiske Befolkning lever af Landbrug, er Landbrugserhvervet under Krigen og i Efterkrigstidens Kriseaar kommet til at spille en meget vigtig Rolle i Landets økonomiske Liv. Der skal tilsyneladende en Krig til at lære det britiske Folk, at Landbruget er et betydningsfuldt Erhverv. Efter Krigen 1914/18 gik det hurtigt i Glemmebogen, af hvilken Betydning den indenlandske Landbrugsproduktion var i Undervandsbaads-Blokadens Tid, og det britiske Landbrug har været bange for, at det skulde gaa paa samme Maade denne Gang. *Landmændene har ønsket Sikkerhed for en rentabel Produktion, og de har faaet den Sikkerhed, som en Lov,*

der kan ændres eller ophæves af Parlamentet, giver; men de har maattet betale denne Sikkerhed med Afgivelsen af en Del af deres Ret til fuld Dispositionsfrihed.

Landbrugslovgivningen.

I det følgende skal jeg holde mig i det væsentlige til England og Wales, da Forholdene i Skotland og Nordirland paa saa mange Punkter er afvigende, og da der dér gælder en særlig Lovgivning paa Landbrugsområdet.

Den engelske Landbrugsminister, Socialdemokraten Mr. T. Williams, fremsatte i December 1946 i Parlamentet et Forslag til en ny, meget omfattende Landbrugslov, der i mange Henseender byggede paa de Erfaringer, der var indvundet under Krigen, og Forslaget rummede mange Foranstaltninger, der under Krigen ved Forordninger var blevet gennemført af den konservative Landbrugsminister, Mr. R. Hudson. Lovforslaget blev i det store og hele vel modtaget af Landbruget, repræsenteret ved Landbrugsorganisationen National Farmers' Union, og det ophøjedes til Lov i August 1947, efter at det var blevet vedtaget i Parlamentet med Tilslutning fra alle Partier.

Jeg skal her omtale nogle af de vigtigste Bestemmelser i denne Lov.

Den fastsætter bl. a., at der skal garanteres Landmændene passende Priser og sikret Afsætning for en Række Varer. Disse Varer er foreløbig Slagtekvæg, Faar, Svin, Mælk, Æg, Hvede, Byg, Havre, Rug, Kartofler og Sukkerroer; men denne Vareliste kan udvides. Ved passende Priser forstaaes saa lave Priser som muligt, naar Landmændene og Landarbejderne skal have en passende Fortjeneste og gode Levevilkkaar, og naar der skal betales et passende Udbytte af den i Landbruget investerede Kapital. Hensigten med disse Bestemmelser er at skabe en dygtig Landbostand, der kan producere den Del af Nationens Levnedsmidler og andre Landbrugsprodukter, som det af nationale Grunde er ønskeligt at producere i Hjemlandet.

Loven paalægger Landbrugsministeren hvert Aar at foretage en Undersøgelse af Landbrugserhvervets økonomiske Forhold

i Samarbejde med Repræsentanter for Producenterne. Paa Grundlag af Resultatet af disse Undersøgelser, der i Almindelighed finder Sted i Februar Maaned, skal Regeringen fastsætte, hvad der er passende Priser for de før nævnte Landbrugsvarer. Efter Lovens Bestemmelser skal de Priser, der fastsættes nu efter Februarforhandlingerne, for Planteavlsprodukter gælde for Korn, Kartofler og Sukkerroer i Høstaaret 1949—50 og for Husdyrprodukter i Aaret fra den 1. April 1948 til den 31. Marts 1949. Samtidig skal der imidlertid fastsættes Minimumspriser for Husdyrprodukter i hvert af de to Aar, der begynder henholdsvis den 1. April 1950 og den 1. April 1951. Herved gives der de engelske Landmænd Mulighed for at tilrettelægge deres Produktion paa forholdsvis langt Sigt.

Hensigten med at give Landmændene Sikkerhed med Hensyn til Priser og Afsætning for deres Varer er at skabe Stabilitet i Produktionen. For at bringe Landbrugserhvervet fremad er det imidlertid ikke nok, at der er Stabilitet; der maa ogsaa være Effektivitet. Landmændene skal og maa drive deres Ejendomme paa den mest hensigtsmæssige Maade. England har ikke Raad til, at Landmændene ikke gør alt for at faa det mest mulige ud af deres Jord og deres Besætninger; dersom de ikke gør det, kan Staten ikke garantere dem fast Afsætning for deres Varer til faste og fordelagtige Priser. Der kræves en Modydelse herfor fra Landmændenes Side.

Dersom en Landmand ikke driver sin Ejendom paa forsvarlig Maade, kan Landbrugsministeren stille ham under et vist Tilsyn af sine Repræsentanter, der selv er Landmænd, og disse kan paalægge den paagældende Landmand at forbedre Driften paa nærmere angiven Maade. Dersom Landmanden ikke retter sig efter disse Forskrifter, kan han blive idømt en Bøde, og Ministeren kan lade Arbejdet udføre af andre for Landmandens Regning. I Tilfælde af, at en af de Landmænd, der er stillet under Ministerens Tilsyn, ikke forbedrer sin Ejendom paa tilfredsstillende Maade, er Landbrugsministeren bemyndiget til at fjerne ham fra Ejendommen, enten ved at ophæve Forpagtningskontrakten eller ved at købe Ejendommen. Før dette kan ske, skal der dog gives Landmanden et Varsel, og

han har da Ret til at indanke Sagen for en særlig Domstol.

Jeg har fremdraget disse Punkter fra Landbrugsloven af 1947, fordi de viser, at der ved Statsmagtens Hjælp skulde være skabt Grundlag for Skabelsen af et for Landets Økonomi værdifuldt Landbrugserhverv. Jeg føler mig overbevist om, at danske Landmænd ikke vilde synes om en saadan Politik her i Landet; men Forholdene i Danmark og England er vidt forskellige, og hvad der passer i det ene Land, behøver ikke at passe i det andet Land.

Det engelske Landbrugs Produktionsplan.

Det er under denne Lovs Bestemmelser, at de engelske Landmænd nu arbejder paa at forøge Produktionen for at formindske Importen og derved skabe Balance i Englands Økonomi, og dette Arbejde foregaar i Henhold til en 4-Aars Plan, der løber fra Begyndelsen af Høstaaret 1947/48 til Begyndelsen af Høstaaret 1951/52. Efter Planen skal Produktionen af Levnedsmidler i Løbet af disse fire Aar øges med 20 pCt. i Forhold til Produktionen i 1946/47 og med 50 pCt. i Forhold til Produktionen før Krigen. Dette skulde i Løbet af de fire Aar svare til en Mer-Produktion af Levnedsmidler til en Værdi af £ 100 Millioner. Planen gaar i Korthed ud paa at øge Husdyrproduktionen, især Svine- og Fjerkræproduktionen, at opretholde Produktionen af Salgsafgrøder og at foretage en forholdsvis lille Forøgelse af den allerede stærkt udvidede Produktion af Foderstoffer.

Den planlagte Produktion af de vigtigste Planteavls- og Husdyrprodukter i 1951/52 i Procent af Produktionen af disse Varer før Krigen og sammenlignet med tilsvarende Procenttal for 1946/47 er anført i efterfølgende Tabel.

Ifølge Planen skal Arealet med Frøhør i 1951/52 naa op paa 400 000 acres, dels for at skaffe Linolie og dels for at skaffe Oliekager.

Britiske Landøkonomer (Agricultural Economics Research Institute i Oxford) mener, at der ikke skulde være uovervindelige fysiske Vanskeligheder ved at gennemføre den planlagte Forøgelse af Planteavlsproduktionen under Forudsæt-

Produktionen før Krigen = 100.	1951-52 pCt.	1946-47 pCt.
<i>Planteavlsprodukter:</i>		
Hvede	160	119
Byg	279	257
Havre	156	150
Kartofler	129	209
Sukkerroer	131	164*)
<i>Husdyrprodukter:</i>		
Mælk	123	107
Æg	152	78
Okse- og Kalvekød	110	93
Faare- og Lammekød	77	70
Svinekød	92	32

*) Udbyttet af Sukkerroer var meget højt i 1946—47.

ning af, at Landbruget faar Mulighed for at skaffe sig de nødvendige Landbrugsmaskiner og Reservedele.

En Gennemførelse af den planlagte Udvidelse af Husdyrproduktionen støder paa langt større Vanskeligheder. Den kræver saaledes en meget betydelig Investering af Kapital. Til Udvidelse af Husdyrbestanden kræves saaledes, regnet efter sidste Aars Priser for Husdyr, en Kapital paa ca. £ 90 Millioner. Desuden vil der kræves Staldplads til yderligere 200 000 Køer, 700 000 Stkr. andet Kvæg og 60 Millioner Stkr. Fjerkræ. Det er et Spørgsmaal, om de nødvendige Byggematerialer kan fremskaffes, og det er et endnu større Spørgsmaal, om Ejendomsbesidderne og Landmændene vil vove i Løbet af faa Aar at investere store Kapitaler i en Omlægning af Landbruget til en Produktionsform, om hvis Berettigelse man intet ved efter fire Aars Forløb. Hertil kommer endvidere, at Landmændene med Rette kan spørge om, hvorledes det skal være muligt under de nuværende Forhold at intensivere Landbrugsproduktionen, naar der er Mangel paa Arbejdskraft, og at forøge Husdyrproduktionen, naar der er Mangel paa Foderstoffer. For at Planen skal kunne gennemføres, maa Indførslen af Foderstoffer forøges meget betydeligt, og der er under de nuværende Forhold ikke Mulighed for at give Landmændene en Garanti for,

at Indførslen gradvis kan naa op paa de nødvendige Mængder.

Hvordan har den britiske Regering da tænkt sig at gennemføre denne Landbrugets 4-Aars Plan?

Prispolitikken som Led i Produktionsplanens Gennemførelse.

Under Krigen og i de første Efterkrigsaar var Landbrugsministeren bemyndiget til at paalægge Landmændene at dyrke saa og saa store Arealer med nærmere angivne Afgrøder. En saadan Bemyndigelse har han ikke mere. Landbrugsloven af 1947 bemyndiger ham til indtil Aaret 1950 at føre Kontrol med Størrelsen af de med Høstafgrøder dyrkede Arealer og til at paalægge Landmændene ikke at formindske disse ud over en vis Grænse. Det er ikke den Vej, Regeringen vil følge, men Prispolitikken Vej. Der er blevet lovet Landmændene højere Priser for deres Salgsvarer. Den Forøgelse af det samlede Landbrugs Bruttoindtægt i Det Forenede Kongerige, der ventes at blive Følgen af den Prisforhøjelse, der fandt Sted ved Meddelelsen om det nye planøkonomiske Produktionsprogram i August 1947, anslaaes til £ 70—75 Millioner. Heraf regnes ca. £ 40 Millioner at skulle kunne bruges til ny Kapitalinvestering, medens Resten skulde medgaa til Dækning af forhøjede Produktionsomkostninger. Det ventes, at der i hvert af de fem Aar fra 1947/48 til og med 1951/52 vil blive betalt Landbruget saa høje Priser, at der aarlig skulde kunne bruges £ 40 Millioner til Kapitalinvestering.

Landbrugets Indtægter vil imidlertid blive forøget ikke blot ved Hjælp af en Forhøjelse af Priserne, men ogsaa ved en Forøgelse af de Tilskud, der allerede i nogle Aar er blevet givet Landmændene f. Eks. for hver acre dyrket med Hvede, Rug og Kartofler, og desuden ved specielle Subsidier. Disse Subsidier, der er fastsat for at stimulere Produktionen paa Omraader, hvor det ventes, at Subsidier kan give den største Virkning, betales saaledes ved Oppløjning af gamle Græsmarker, som derefter tilsaas med en godkendt Afgrøde, og til nærmere bestemte Tyre- og Kviekalve, der opfodres, til de naar en Alder af 12 Maaneder. Der gives desuden økonomisk Støtte til Fremme af Konservering af Græs og til gratis Befrugtning

	Priser og Arealtilskud gældende for:	
	Høst 1947 ¹⁾ sh. d.	Høst 1948 & 1949 sh. d.
<i>Hvede:</i>		
Gennemsnitspris for Aaret pr. cwt.	19 2	23 0
Arealtilskud pr. acre	40 0	60 0 ²⁾
<i>Byg:</i>		
Til Gryn fremstill. pr. cwt. (Minimumspris)	21 2 ¹ / ₂	23 0
" Maltning pr. cwt. (Maksimumspris) ..	26 5 ¹ / ₂	30 0
<i>Havre:</i>		
Gennemsnitspris for Aaret pr. cwt.:		
Til Gryn fremstilling (Maksimumspris) ...	18 6 ¹ / ₂	20 6
" Foderbrug (Maksimumspris)	18 3 ¹ / ₂	20 3
" " (Minimumspris)	17 10 ¹ / ₂	18 7
<i>Sukkerroer:</i>		
Basispris pr. Ton	102 0	105 0
<i>Kartofler (ikke tidlige):</i>		
Gennemsnitspris pr. Ton (King Edward og Majestic ⁴⁾)	164 6	175 0
Arealtilskud pr. acre	200 0	240 0 ²⁾
" " "		160 0 ³⁾
<i>Høfrø</i> pr. Ton	£ 45	£ 55

¹⁾ De nye Priser for 1947 omfatter ikke de specielle Tillæg for Arealer, der blev ødelagt af Oversvømmelser i Foraaret 1947, medens specielle, midlertidige Tillæg for Byg, Havre, Kartofler, Sukkerroer og Høfrø, fastsat i April 1947, er indbefattet.

²⁾ For de første 10 acres.

³⁾ For Arealer udover 10 acres.

⁴⁾ Priserne for tidligt modne Kartofler af 1948 og 1949 Høst er ikke fastsat endnu, men Arealtilskuddet for disse Afgrøder vil blive det samme som for andre Kartofler.

af Køer med Sæd fra Tyre af Kødtypen fra Centre for kunstig Sædooverføring. Formaalet med disse Subsidier er at fremkalde en Udvidelse af Arealet i Omdriften og at forbedre Græsmarkernes Kvalitet. Det er endvidere Formaalet at opmuntre Landmændene til Opdræt af Ungkreaturer med saavel Kød- som Mælkeproduktion for Øje og at fremme Konserveringen af

Græs til Anvendelse ved Vinterfodringen. Endelig er det For-
maalet med Subsidier at udvide Anvendelsen af Tyre af Kød-
typen til Befrugtning af Køer med en lav Mælkeydelse for
derved at skaffe Afkom, der i Stedet for at videreføre deres
arvelige Anlæg til lav Mælkeydelse kan opfedes til Slagtning.

For Planteavlsprodukter af Høst 1947, 1948 og 1949 er Pri-
serne og Arealtilskuddene som vist i foranstaaende Tabel.

For Husdyrprodukter er der fastsat Priser, gældende fra om-
kring den 1. September 1947 til 31. Marts 1949 og desuden Mi-
nimumspriser for hvert af Aarene 1949/50, 1950/51 og 1951/52,
gældende fra 1. April til 31. Marts. Disse Priser, der er aarlige
Gennemsnitspriser, varierende efter Aarstid og Kvalitet, er
følgende:

	Aarlige Gennemsnitspriser gæld. til 31. Marts		Aarlige Gennemsnitspriser (Minimumspriser) fra 1. April til 31. Marts			
	1949 ¹⁾ sh. d.		1949/50 sh. d.	1950/51 sh. d.	1951/52 sh. d.	
Mælk pr. gallon ²⁾	2	6	2	2	2	2
Slagtekvæg (Stude, Kvi- er og unge Køer) pr. cwt. lev. Vægt	98	3	92	0	92	0
Slagtefaar pr. lb. slag- tet Vægt	2	1 ^{1/2}	1	10	1	10
Slagtesvin pr. score (20 lbs) slagtet Vægt	36	0	32	0	31	0
Æg pr. Dusin (solgt gen- nem Pakkerier)	4	0	3	6	3	4
					3	2

¹⁾ Prisforhøjelserne for 1947 er fastsat med Virkning fra og med
følgende Data:

For Slagtekvæg, Slagtefaar og Slagtesvin: 25. August 1947.

" Mælk: 1. September 1947.

" Æg: 4. September 1947.

²⁾ I den fastsatte Pris for Mælk i Perioden 4. September 1947 til
31. Marts 1949 er Kvalitetstillæg og midlertidige Krigstillæg
indbefattet, medens disse Tillæg ikke er indbefattet i Gennem-
snitspriserne for Aarene 1949—52.

For Hvede af Høst 1947 er Prisen 19 sh. 2 d. pr. cwt. (36,48
Kr. pr. 100 kg), hvortil kommer et Arealtilskud paa £ 2 pr.
acre (95,51 Kr. pr. ha). For Hvede af Høst 1948 og 1949 er

Prisen 23 sh. pr. cwt. (43,78 Kr. pr. 100 kg), og hertil kommer et Arealtilskud paa £ 3 pr. acre (143,26 Kr. pr. ha), men kun for de første 10 acres. For Byg og Rug er Priserne af Høst 1948 og 1949 de samme som for Hvede, idet der dog for Maltbyg betales en noget højere Pris. For Havre er Prisen lidt lavere. For Kartoffler af Høst 1948 og 1949 vil der blive betalt en Gennemsnitspris paa 175 sh. pr. long ton (16,66 Kr. pr. 100 kg), men hertil kommer et Arealtilskud paa 240 sh. pr. acre (573,05 Kr. pr. ha) for de første 10 acres og paa 160 sh. pr. acre (382,03 Kr. pr. ha) for Arealer udover 10 acres.

Selv om Priserne for Planteavlsprodukter naturligvis har Interesse for danske Landmænd, er vi dog mere interesseret i Priserne for Husdyrprodukter, da det er indenfor Husdyrproduktionen, vi møder Konkurrence fra de britiske Landmænd. *Naar man sammenligner disse Priser med de Priser, danske Landmænd opnaar, maa man imidlertid ikke glemme, at de Priser, de britiske Landmænd faar, er fastsat under Hensyn til, at der ved Hjælp af dem skal gives det britiske Landbrug Kapital til Investering i Bedriften.*

Den aarlige Gennemsnitspris for Mælk fra 1. September 1947 til 31. Marts 1949 er 2 sh. 6 d. pr. gallon (ca. 53,2 Øre pr. Liter). For Slagtekvæg (Stude, Kvier og unge Køer) er Prisen pr. cwt. levende Vægt 98 sh. 3 d. (187 Øre pr. kg). For Slagtesvin af Baconvægten er Prisen 36 sh. pr. score slagtet Vægt (384 Øre pr. kg) og for Æg er Gennemsnitsprisen 4 sh. pr. Dusin (6,45 Kr. pr. Snes).

Man skulde synes, at disse Priser er tilstrækkelig høje til at interessere Landmændene for at øge Produktionen, og det er de utvivlsomt ogsaa. Andre Forhold end Priserne gør sig imidlertid gældende, og som jeg tidligere har nævnt, møder de britiske Landmænd, naar Talen er om Produktionsforøgelse, de samme Vanskeligheder, som de danske Landmænd kender, nemlig Mangel paa Arbejdskraft og Mangel paa Oliekager og Foderkorn, og vi skal nu se lidt nærmere paa, hvad der er gjort fra det engelske Landbrugs Side for at overvinde disse Vanskeligheder.

Landbrugets Mekanisering.

Der tales saa meget om Mekanisering af Landbruget, og i England hører man det ofte sagt med en vis Stolthed, at det engelske Landbrug er det mest mekaniserede Landbrug i Verden. Jeg forstaaer, at mange herhjemme mener, at vi staaer langt tilbage for andre Lande med Hensyn til Mekaniseringen; men er det ikke et Spørgsmaal, om dette er rigtigt? Det er min Opfattelse, at mange mener — og med Urette mener — at man kan maale et Landbrugs Mekaniseringsgrad ved Antallet af Traktorer. Maalt med den Alen kan det maaske være rigtigt, at det danske Landbrug ikke er saa stærkt mekaniseret, og at det engelske Landbrug er meget stærkt mekaniseret. Dette gælder dog særlig de store Brug. Gaar vi til de mindre Brug, vil jeg tro, at de danske Brug let kan maale sig med de engelske med Hensyn til Mekanisering, og baade i Danmark og i England er det nu engang de mindre og mellemstore Brug, der er i Flertal.

Det kritiseres forøvrigt undertiden i England, at mange Landmænd for at være paa Højde med Tiden kritikløst køber Maskiner. Det kan være en god Kapitalinvestering at købe Maskiner, men det kan ogsaa være Spild af Penge.

Det anslaaes, at man i 1939 havde ca. 80 000 Landbrugstraktorer i England, og nu anslaaes Antallet til at være godt 200 000. Af disse er godt 11 000 Larvefodstraktorer og godt 15 000 een- og to-hjulede Traktorer. Langt de fleste Traktorer — ca. 70 pCt. — er Fordson. Ferguson-Traktorer har kun været i Produktion i England i et Par Aar, saa deres Udbredelse er begrænset; men de ventes at vinde stor Udbredelse. Man gaar i engelsk Landbrug mere og mere over til at anvende Traktorer med Gummihjul til al Slags Arbejde.

Under Krigen kunde Landbrugsministeren paalægge Landmænd at dyrke visse Arealer med Korn eller andre vigtige Høstafgrøder. Et saadant Paalæg kunde man imidlertid ikke give Landmændene, medmindre man kunde hjælpe dem til den fornødne Trækraft og de fornødne Maskiner. Amternes Krigs-Landbrugs-Eksekutivkomitéer, som jeg skal omtale nærmere senere, oprettede derfor i de forskellige Amter Maskinstatio-

ner, hvor man raadede over en Maskin- og Traktorpark med øvet Mandskab. Herfra kunde Landmændene mod Betaling faa Hjælp til at faa deres Maskinarbejde udført. I 1944 fandtes i England ialt 152 860 Traktorer, og heraf ejedes de 10 660 af Amternes Krigs-Landbrugs-Eksekutivkomitéer. Disse Komitéer eksisterer stadig, ganske vist under et lidt fredeligere Navn — og en Del af deres Maskinstationer findes stadig. De udfører alle mulige Slags Arbejder, f. Eks. ogsaa Opdyrkning af ny Jord og Dræning. Disse Maskinstationer gjorde et stort Arbejde under Krigen; det gør de fortsat, og man skulde synes, at de ogsaa vilde kunne gøre det i Fremtiden. Det er imidlertid Meningen gradvis at afvikle denne Ordning og søge at skabe Interesse for, at private Entreprenører overtager denne Virksomhed. Naar Landbrugsministeren ikke længere kan paalægge Landmændene at dyrke særlige Afgrøder, har det offentlige heller ikke Forpligtelser til at hjælpe med til Arbejdets Udførelse, og under de Forhold vil man fra Regeringens Side ikke fratage de private Erhvervsdrivende Arbejdsmuligheder.

Et Samarbejde med Landmændene paa andelsmæssig Basis, som det ogsaa paa dette Omraade er ved at udvikle sig her i Danmark, kan næppe tænkes i England, selv om det kunde synes ret nærliggende for Landmændene selv at overtage en Del af de vel indarbejdede Maskinstationer fra Krigs-Landbrugs-Eksekutivkomitéerne.

Der hersker navnlig inden for det større Landbrug stor Interesse for at mekanisere saa meget af Arbejdet som muligt. I Høsten 1946 arbejdede 3 570 Mejetærskere, og man arbejder stærkt paa at finde frem til arbejdsbesparende Maskiner paa alle Omraader.

Selv om man i England er kommet saa langt, at man har gode „trailers“ eller Paahængsvogne til Traktorerne, og selv om man bruger Traktorerne til meget forskelligt Arbejde og ikke som i Traktorens Barndom kun til Pløjning, er det mærkeligt at se, hvor lidt en Forøgelse af Traktoreernes Antal fra 80 000 i 1939 til 200 000 i 1947 har paavirket Hestebestandens Størrelse. I 1939 fandtes der i England 549 000 Heste, der brugtes til Landbrugsarbejde. I 1947 var det tilsvarende Antal

403 000. Det vil sige, at 120 000 Traktorer kun har erstattet 146 000 Heste. Hertil maa dog bemærkes, at Arealerne i Omdriften er vokset fra ca. 9 Mill. acres i 1939 til ca. 14 Mill. acres i 1947. Medens der saaledes i 1939 var 16 acres Land i Omdriften pr. Hest, brugt til Landbrugsarbejde, var der næsten 35 acres pr. Hest i 1947.

Mekaniseringen hjælper det engelske Landbrug stærkt under dets Mangel paa Arbejdskraft, men den menneskelige Arbejds-kraft kan dog ikke undværes. Under Krigen betragtedes Landbruget med Rette for at være saa vigtigt, at en stor Del af Landbrugets unge Mænd blev fritaget for Krigstjeneste. For at afhjælpe den Mangel, der trods alt opstod, dannedes en kvindeligt Landarbejds-Hær, der gjorde et stort Arbejde, og som forøvrigt stadig bestaar, omend Hærens Tropper er blevet reduceret. Da Italien var faldet, arbejdede italienske Krigsfanger ved Landbruget, og snart derefter kom de tyske Krigsfanger, og af dem er der endnu en Del. Den 31. December 1947 var saaledes 69 000 tyske Krigsfanger beskæftiget ved Landbruget. Hvordan det skal gaa, naar de i Løbet af faa Maaneder sendes hjem til Tyskland, er ikke let at se. Det ventes dog, at ca. 18 000 tyske Krigsfanger frivilligt vil fortsætte ved Landarbejde i 1948, og at ca. 40 000 Polakker og andre hjemløse vil faa Arbejde paa Landet.

Trods Mekanisering og Hjælp fra Kvinder og Krigsfanger er Arbejdsmangelen stadig et stort Problem i det engelske Landbrug. Et andet stort Problem er Mangelen paa Foderstoffer, og denne Mangel føles særlig stærkt nu, da de engelske Landmænd i Henhold til 4-Aars-Planen ventes at begynde Forøgelsen af Husdyrproduktionen.

Fremskaffelsen af Fodermidler.

Af den hjemmeavlede Hvede og Byg har Landmændene for nylig faaet Lov til at tilbageholde indtil 20 pCt., og det maa de opfodre. Det, som det kniber stærkest med, er imidlertid det proteinrige Kraftfoder, Oliekagerne. Alt Kraftfoder er rationeret, og ved Rationeringsordningen tages der særligt Hensyn til Mælkeproduktionens Fremme.

I Aarene før Krigen var det maanedlige Gennemsnitsforbrug af Oliekager og Oliekagemel ca. 32 000 Tons, medens det kun var ca. 16 000 Tons i 1947. Da Kobestanden tilmed var lidt større i 1947 end i 1939, er det en ret betydelig Nedgang i Foderstofftilførslen, selv om jeg indrømmer, at det danske Landbrug paa dette Punkt er langt haardere ramt end det engelske. Til Gengæld faar de danske Landmænd Lov til at betale en meget højere Pris for deres Kager. Den britiske Regering betaler saa stort et Tilskud til Billiggørelse af Oliekager, at Landmændene faar Kagerne til en Pris mellem 12,61 og 22,37 Kr. pr. 100 kg.

Det nytter imidlertid hverken for de danske eller for de engelske Landmænd at sætte sig med Hænderne i Skødet og vente paa flere Oliekager. Dersom de overhovedet kommer i samme Mængder som før Krigen inden for en overskuelig Fremtid, hvad jeg tvivler om, vil de formentlig fortsat være forholdsvis meget dyrere end før Krigen. Vi maa ikke glemme, at den farvede Befolkning, der især dyrker Raastofferne til Oliekageproduktionen, maa ventes at stille langt større Lønkrav end før for at forbedre deres Levefod.

Naa, nok om det. De engelske Landmænd maa dyrke langt mere af deres Foderstoffer selv nu end før, og det Problem, der rejser sig i denne Forbindelse, er Konserveringen af disse Foderstoffer.

Jeg har tidligere nævnt, at blandt de Subsidier, Regeringen har lovet at yde Landbruget for at fremme Gennemførelsen af 4-Aars Planen, skulde der være økonomisk Støtte til Fremme af Konserveringen af Græs. Hele dette Spørgsmaal er under Overvejelse endnu, og en Lovgivning vil være nødvendig. Mr. *Tom Williams*, den engelske Landbrugsminister, meddelte den 1. Februar i Parlamentet, at et Lovforslag herom snart vil blive forelagt. En af de Foranstaltninger, som tænkes gennemført, gaar ud paa at yde Statstilskud og Statslaan til Skabelse af Græstørringscentraler, der inden Juni 1950 er oprettet af Andelsforeninger eller af et af de i Henhold til Markedsloven af 1931 nedsatte Afsætningsudvalg, og her kan der kun være Tale om Mælkeafsætningsudvalget, „Milk Marketing Board“. For

at faa Laan maa disse Centraler tørre Græs for Landmændene uden Fortjeneste.

„Milk Marketing Board“ havde en Græstørringscentral i Arbejde i Fjor, men i Sommer vil de arbejde paa 11 Centraler, der hver har to Tørringsanlæg med en samlet Kapacitet paa ca. 900 kg tørret Græs pr. Time, naar det utørrede Græs har et Vandindhold paa 80 pCt. Udvalget vil i Aar prøve en Ordning, hvorefter det slaar Græsset, kører det til Tørrecentralen, tørrer det og leverer det tørrede Græs tilbage til Landmændene. Det beregnes, at denne Proces vil koste Landmanden £ 18 pr. Ton (34,26 Kr. pr. 100 kg).

Der findes naturligvis en Del Græstørringsanlæg paa private Ejendomme; i 1946 fandtes saaledes 230 Græstørrere.

Disse Planer om Græstørring ser meget interessante ud; men de høje Tørringsomkostninger kan nok virke noget afskrækkende. Selv i Kullandet England er Brændsel dyrt. Hertil kommer, at de engelske Landmænd, som tidligere nævnt, takket være store Statstilskud kan købe Oliekager til en meget lav Pris, og derfor føler de sig mindre fristet til at tørre Græs. Det skal dog bemærkes, at Oliekager er rationerede, og hidtil har Rationerne ikke været særlig store. Der vil saaledes nok være nogle Landmænd, der vil være interesseret i at tørre Græs. Det siges dog, at en Del Landmænd er interesseret i Græstørring, ikke for selv at opfodre det tørrede Græs, men for at sælge det til høje Priser til Hønsier og til Ejere af Væddeløbsheste.

Der gør sig forskellige Synspunkter gældende i England vedrørende Græstørring. Det meget indflydelsesrige Mælkeafsætningsraad viser som nævnt Sagen stor Interesse. Jeg forstaar imidlertid, at Kredse, der staar Landbrugsministeriet nær, regner med, at om faa Aar er Græstørring en Saga blot i England, fordi Tørring er for kostbar. Disse Kredse lægger langt større Vægt paa Ensilering, og Ensileringen er vel nok mere udbredt i England end i Danmark. I England er man kommet til det Resultat, at det er bedst og billigst at anvende Jordkuler. Der- som dette ikke lader sig gøre, f. Eks. paa Grund af Klippe-

Undergrund, bygger man Afgrøden op i en Stak og dækker den med Jord. Taarnsiloen anses for at være for dyr, da den kræver Transportapparater og meget mere, og den anses ikke for bedre end Jordkulen.

A. I. V.-Metoden bruges slet ikke. Man bruger enten Tilsætning af Melasse eller slet intet.

Konsulentvirksomheden.

Som før nævnt maa det engelske Landbrug ogsaa fremmes ved forøget Effektivitet, d. v. s. ved Dygtiggørelse af Landmændene. Landbrugsforskningen i England har altid staaet paa et højt Stade, men man har manglet den rette Forbindelse mellem Videnskaben og Landmændene. Det er vist ikke helt forkert, naar en engelsk landøkonomisk Forsker, der kender en Del til Forholdene i Danmark, engang sagde til mig, at de danske Landmænd vist havde draget større Nytte af den videnskabelige Landbrugsforskning i England end de engelske Landmænd. Det skyldtes de udmærkede danske Landbrugskonsulenter, som var et saa fortræffeligt Led mellem Forskning og Praksis.

I England har man fra den 1. Oktober 1946 gennemført en Ordning, hvorefter det manglende Led mellem Forskning og Praksis indføres. Denne Ordning, der endnu er i sin Vorden, er gennemført af Landbrugsministeriet, der har skabt „National Agricultural Advisory Service“, den nationale Landbrugskonsulenttjeneste, der omfatter England og Wales. Denne Konsulenttjeneste, der kaldes N. A. A. S., er organiseret paa følgende Maade:

I Landbrugsministeriet i London findes Konsulenttjenestens Hovedkvarter, og her sidder dens øverste Chef. Han og hans nærmeste Stab staar i nær Forbindelse med det af Landbrugsministeren nedsatte Raad „Agricultural Improvement Council“, hvis Medlemmer er Videnskabsmænd og fremstaaende Landmænd. „Agricultural Improvement Council“ er et Mellemlid mellem Forsøgsvirksomhederne og det praktiske Landbrug, og det har bl. a. til Opgave at henlede Forsøgsvirksomhedernes Opmærksomhed paa praktiske Forhold, der bør gøres til Gen-

stand for videnskabelige Undersøgelser. Dette sker gennem „Agricultural Research Council“, hvorunder Forsøgsvirksomhederne sorterer. De af disse opnaaede Resultater gaar gennem „Agricultural Improvement Council“ til N. A. A. S., hvis Konsulenter lader Oplysningerne gaa videre til Landmændene.

Under N. A. A. S. er Landet inddelt i 8 Provinser, og Arbejdet inden for hver Provins er henlagt under en Direktør, der til sin Raadighed har Specialister i Entomologi, Plantesygdomme, Jordbundskemi, Fodringslære, Bakteriologi, Planteavl, Græsmarksbrug, Husdyrbrug, Mælkeproduktion, Landbrugsmaskiner, Landbrugsbygninger, Fjerkræavl, Drivhusafgrøder, Frugt og Grøntsager.

Det er Provinsdirektørens Opgave at koordinere og føre Tilsyn med Konsulentarbejdet inden for Provinsen. Specialisterne har til Opgave at følge Forsøgsarbejdet inden for deres Arbejdsomraade og at forsyne Konsulenterne med Oplysninger.

Inden for hvert Amt er der en Række Konsulenter, der sorterer under en Amtskonsulent. En Del af disse Konsulenter er lokale Landbrugskonsulenter, der hver har sit Distrikt at arbejde i, og desuden er der i hvert Amt Specialkonsulenter i Planteavl, Husdyrbrug, Havebrug, Fjerkræavl og Landbrugsmaskiner.

Paa denne Maade er Forbindelsen knyttet gennem N. A. A. S. mellem Landmændene og Forsøgsvirksomhederne. Disses Arbejde er af ret teoretisk Art, og det er nu Tanken, at der under N. A. A. S. i hver Provins skal være en Slags Forsøgsgaard, hvor man under praktiske Forhold kan arbejde videre med de af Forsøgsvirksomhederne opnaaede Resultater. Denne Side af N. A. A. S.s Virksomhed er imidlertid endnu kun i sin Vorden.

N. A. A. S. har endvidere indledet et Samarbejde med Landbrugsskolerne, der sorterer under de forskellige Amter.

Endelig staar N. A. A. S. i et meget nært Samarbejde med de saakaldte „County Agricultural Executive Committees“ eller Amts-Landbrugs-Eksektivkomitéer. Da disse Komitéer spillede en stor Rolle under Krigen, fortsat gør det og maa ventes at komme til at spille en stor Rolle i Fremtiden, skal de og deres Virksomhed omtales nærmere.

Ved Krigens Udbrud i September 1939 udpegede Landbrugsministeren i hvert af de 62 Amter (counties) i England og Wales en Krigs-Landbrugs-Eksekutivkomité, bestaaende af Repræsentanter for Ejendomsbesiddere, Landmænd og Landarbejdere. Disse Komitéer, der fortsat fungerer, fik til Opgave at fremme Produktionen mest muligt inden for deres Amt. Endvidere blev hvert Amt alt efter sin Størrelse inddelt i et vist Antal Distrikter, og i hvert Distrikt nedsattes en Distriktskomité med om muligt et Medlem for hvert Sogn.

Under Krigen lagde Landbrugsministeriet i Fællesskab med Levnedsmiddelministeriet Planer for Levnedsmiddelproduktionens Tilrettelægning. Bestemtes det her, at f. Eks. Kartoffelproduktionen skulde forøges, gav Landbrugsministeriet Ordre til de forskellige Amtskomitéer om, at Arealet med Kartoffler i det paagældende Amt skulde udvides saa og saa meget. Derefter gav Amtskomitéerne Distriktskomitéerne Ordre til at udvide Kartoffelarealet inden for det paagældende Distrikt med saa og saa meget, og Distriktskomitéernes Medlemmer maatte derefter som Sognrepræsentanter paalægge deres Sogns Landmænd at udvide deres Kartoffelareal. I Almindelighed var det muligt at faa Landmændene til frivilligt at rette sig efter de givne Forskrifter; men lykkedes det ikke, havde Landbrugsministeren Bemyndigelse til at tvinge Landmændene til at følge Forskrifterne.

Det blev endvidere paalagt disse forskellige Komitéer at kontrollere, at Landmændene drev deres Ejendomme paa forsvarlig Maade, og det paahviler ogsaa nu disse Komitéer at føre Tilsyn hermed i Henhold til Bestemmelserne i Landbrugsloven af 1947.

Dersom en Landmand ikke driver sin Ejendom paa tilfredsstillende Maade, og en Advarsel ikke bliver taget til Følge, er Komitéerne bemyndiget til at tage Ejendommen fra den paagældende Landmand og selv drive den eller overdrage til en anden Landmand at drive den.

Disse Landbrugskomitéer er imidlertid ikke blot en Slags Kontrolorganer. De har et langt videre rækkende Arbejdsomraade, idet de hjælper og vejleder Landmændene paa mange Maader.

Amtskomitéeerne har ansat lønnede, landbrugskyndige Funktionærer, og de har nedsat faglige Udvalg, hvorunder det tekniske Arbejde sorterer. Lederen af dette Arbejde, en Slags Amtskonsulent, kaldes „Executive Officer“, og han har under sig en Række Specialkonsulenter. Disse „Executive Officers“ er i de fleste Tilfælde blevet gjort til Amtskonsulenter under N. A. A. S., og de har ført deres tidligere Stab med sig.

Samarbejdet mellem N. A. A. S. og Amternes Landbrugs-Eksekutivkomitéer er i de fleste Amter af en saa intim Karakter, at det ikke er muligt at afgøre, hvor den ene Institutions Arbejdsomraade ender og hvor den andens Arbejdsomraade begynder. Begge bygger imidlertid i høj Grad deres Arbejde paa den Indsats, der udføres af Eksekutivkomitéernes Medlemmer.

Arbejdet i disse to Institutioner ligger endnu ikke i faste Rammer. Forholdene i de enkelte Amter er saa forskellige, at man i høj Grad har lagt det i Hænderne paa Landbrugs-Eksekutivkomitéerne og N. A. A. S.s Amtskonsulent at tilrettelægge Arbejdet.

I et Amt som Hampshire har man f. Eks. tilrettelagt Arbejdet med det Maal for Øje at fremme Produktionen mest muligt efter de Linier, som er opstillet i 4-Aars Planen. Man har nu i Vinter sendt Spørgeskemaer ud til alle Landmænd i Amtet og bedt om Oplysninger om deres Driftsplan for i Aar, d. v. s. Arealer med forskellige Afgrøder, Størrelse af Husdyrhold etc. Naar disse Oplysninger kommer ind, gennemgaas de først af Distriktskomitéernes Medlemmer, der kender alle Landmænd inden for deres Distrikt, og derefter gennemgaas Oplysningerne af Amtskomitéeens Medlemmer. Dersom man finder, at en Landmand har tilrettelagt sin Driftsplan paa en uheldig Maade, eller dersom man af Hensyn til 4-Aars Planen ønsker, at Landmanden omlægger sin Driftsplan, taler Komitéen med ham om Sagen og søger at vejlede ham paa bedste Maade, og Resultatet heraf er efter sigende i Reglen godt.

Alt dette kan synes ret uoverkommeligt, og naturligvis er det ogsaa et stort Arbejde, men Landmændene i de forskellige Komitéer og deres Konsulenter kender efterhaanden de for-

skellige Landmænd i deres Distrikt, og de ved, hven. der kan gøre det rigtige paa egen Haand, og hvem de skal vejlede, og ogsaa hvem de skal kontrollere. Ogsaa paa dette Omraade er man gaaet videre med Hensyn til Indgreb i Landmændenes frie Dispositionsret, end danske Landmænd vilde synes om. Som jeg har sagt før, hvad der passer i det ene Land, behøver ikke at passe i det andet. I England synes denne Fremgangsmaade at passe, og det er vel heller ikke helt umuligt, at vi kunde lære noget af den.

Alt synes saaledes at være tilrettelagt for, at Landmændene skal kunne yde deres Indsats, for at Britterne kan vinde deres Kamp mod Tidens økonomiske Vanskeligheder. De er bl. a. paa Grund af Foderstøfspørgsmaalet ikke selv helt Herre over, om det vil blive dem muligt at gennemføre deres 4-Aars Plan, men Bevidstheden om, at deres Lands økonomiske Selvstændighed er i Fare, vil utvivlsomt faa dem til at yde deres bedste for at vinde Kampen. Dansk Landbrug maa følge denne Kamp med den størst mulige Interesse. Danmarks økonomiske Liv er saa nøje knyttet til Det Forenede Kongeriges økonomiske Liv, at det for vort eget økonomiske Livs Sundheds Skyld er nødvendigt for os, at Britterne genvinder saa meget som muligt af deres tidligere Position som økonomisk Stormagt.

En kendt dansk Journalist skal engang have sagt, at Kendsgerningerne virker distraherende. Jeg er bange for, at jeg har serveret saa mange Kendsgerninger, at De maaske føler Dem noget distraheret deraf. Jeg skal derfor prøve paa ganske kort at sammenfatte, hvad jeg har villet fortælle Dem.

Engelske Landmænd har for at skaffe sig Sikkerhed som Producenter af en stor Del af de Levnedsmidler, der er nødvendige til Befolkningens Ernæring, frivilligt givet Afkald paa en betydelig Del af deres Frihed. De har vidst, hvad de har gjort, for i det væsentlige er de kun gaaet med til at gøre de Forhold varige, hvorunder de levede og arbejdede i Krigens Tid.

Staten har givet Landmændene Stabilitet i deres Produk-